

Наталія САВЕЛЮК

доктор психологічних наук

Науково-педагогічний колектив Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка продовжує розширювати горизонти творчої співпраці з науковими й освітніми інституціями України і зарубіжжя. Зокрема, в рамках Міжнародного методологічного симпозиуму «Об'єкт і суб'єкт гуманітарного пізнання» було проведено XIX Міжнародну наукову конференцію «Особистість і суспільство: конфронтація чи консенсус», присвячену 210-річчю від дня народження польського поета Юліуша Словацького.

Оргкомітет зібрання очолив ректор академії, професор Афанасій Ломакович. Окрім нього, наш заклад вищої освіти представляли доктор педагогічних наук, доцент Микола Курач (заступник голови Оргкомітету), проректор з наукової роботи, доктор педагогічних наук, професор Валентина Бенера і доктор філологічних наук, професор Олександр Глозов. До складу Оргкомітету також увійшли директор Обласного літературно-меморіального музею Юліуша Словацького в Кременці Тамара Сєніна, тернопільський науковець, професор Оксана Лабащук і представники польської науки, професори Олег Лещак (голова симпозиуму) і Річард Стефаньські (секретар симпозиуму).

У конференції, що проходила в залі засідань Музею Юліуша Словацького, брали участь українські фахівці з Києва, Харкова, Тернополя, Кам'янця-Подільського, Острога, Черкаса, Кременця, польські — з Кельце

і литовські — з Каунаса. Співорганізаторами конференції разом із нашою академією виступили Університет Яна Кохановського в Кельце, Обласний літературно-меморіальний музей Юліуша Словацького в Кременці, науковий альманах «Studia Methodologica» (Тернопіль).

Актуальні проблемно-дискусійні теми запропонували зарубіжні учасники наукового форуму: індивід і суспільство в художній творчості (Світлана Лещак), психологічний дискурс емоцій у медіапросторі (Катаржина Оверда), колективна й індивідуальна моделі організації і труднощі їх реалізації (Річард Стефаньські), інформаційні загрози в комунікації (Пйотр Чайковський). Литовський вчений Владас Просцевічюс (Каунас) працював над питанням «Втілення слова як теоретична

проблема».

Закономірно, що основний масив теоретичної дискусійної проблематики вирішували господарі наукового форуму — українські фахівці. Представник столичної науки Аріна Сидоркіна характеризувала індивідуальне та колективне в сучасних медіатекстах. Харків'янка Оксана Просняк зацікавилася особистісною специфікою у конфліктних суспільних комунікаціях, її краянська Анна Крапивник — трансмедіальністю біблійних текстів. Науковці з Черкаса Тетяна Ісаєнко й Олена Пчелінцева розглядали реально-віртуально-імітаційні підходи до проблеми примирення. Сергій Волковинський із Кам'янця-Подільського зупинився на принципах стоїцизму як практичному

способі взаємодії особистості в суспільстві. Наші сусіди з Острога підготували свої виступи на літературознавчих матеріалах: публіцистична протидія суспільству (Лілія Помернюк) та українська рецепція в іншомовних літературних творах (Юлія Шабатіна). Активно працювали дослідники-тернополяни Катерина Трачук (особистість в тоталітарному суспільстві), Тетяна Решетука (особистість в українськомовних рукописних часописах), Ігор Папуша (совість як регулятор тенденції виживання) та Оксана Лабащук (індивідуальне й колективне в антропології сміху).

Фактично кожна третя наукова доповідь на конференції належала нашим науковцям — представникам різних профільних кафедр академії. Професор Василь Василюк говорив про індивід через призму тріади «людина — суспільство

— природа», а професор Олександр Глозов — про символічний «кременецький трикутник». Доцент Олена Пасічник розкрила культурологічний аспект історію Юліуша Словацького, а молодий науковець Вікторія Якимович — стереотипні образи «чужих» в національних літературах. Автор цих рядків характеризувала релігійну особистість як суб'єкт соціальної активності, а її юна ко-

лега Мар'яна Ярошук — психосемантичні координати релігійності та духовності особистості. Конкретну методологічну про-

блематику «Інтерактивні технології в роботі соціального педагога як засіб формування гуманізації міжособистісних відносин» розробляв кандидат педагогічних наук Володимир Терпелюк.

Тематика методологічного симпозиуму «Об'єкт і суб'єкт гуманітарного пізнання» — практично невичерпна, тому науковців чекає нова зустріч наступного року вже на ювілейній XX Міжнародній науковій конференції з комплексу питань, обумовлених стратегією симпозиуму.

НАЙВИШІ ЦІННОСТІ — ВІТАЛЬНІ

У польському місті Хенціні завершила роботу XXII Міжнародна зустріч Інтеграційного проекту для студентів, магістрантів і докторантів «Школа відкритого розуму». Символічно, що цим містом, як і Кременцем, колись володіла королева Бона і саме тут відбулось перше засідання ШВР.

Учасників зустрічі приймали науково-освітні інституції міст Кельце, Маслув, Бодзентін, де вони розкривали проблема-

тику зібрання «Життєві цінності сучасної людини». Серед учасників — науковці нового покоління, представники студентської науки з польських, українських, російських і чеських закладів вищої освіти. Україну представляли юні дослідники-аналітики з Київського НУ ім. Тараса Шевченка та Київського національного лінгвістичного університету, Харківського НУ ім. Василя Каразіна та Хмельницького НУ, Кам'янець-Подільського НУ ім. Івана Огієнка та Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка.

Нашу делегацію очолювала кандидат філологічних наук, доцент Олена Пасічник. Вона ж увійшла до Організаційного комітету цього престижного молодіжного наукового форуму, який традиційно очолюють професори Університету Яна Кохановського в Кельцах Олег Лещак і Рішард Стефаньські.

В загальному, цього річ засідання «Школи відкритого розуму» охопило більше сотні юних науковців із 14 закладів вищої освіти 4 країн Середньої Європи і проходило під потужним патронатом ректоратів Університету Яна Кохановського в Кель-

це і Кам'янець-Подільського НУ ім. Івана Огієнка, міської влади Хінчін, Маслува, Бодзентіна, Товариств «Центр східної культури» в Кельце, «Європа — Схід», «Польща — Схід» і фундації ім. Стефана Артвінського.

Не теорією єдиною жили учасники зустрічі, а й культурно-мистецькою практикою: вони провели тематичні художньо-концертні вечори польської, української та російської культури, здійснили екскурсійне

ознайомлення з містами проведення зустрічі, відвідали Краків і Варшаву. Стратегічна тема «Життєві цінності сучасної людини» була розділена на три змістових напрямки: «Вітальні цінності: Польща і світ», «Вітальні цінності: людина і середовище», «Вітальні цінності людини в інформаційну епоху».

Прологом до молодіжної дискусії за анонсованими тематичними напрямками став методологічний майстер-клас, продемонстрований досвідченими науковцями — науково-педагогічними працівниками вищих закладів освіти, представлених у цьому міжнародному інтеграційному проекті. Зокрема, голова Оргкомітету зустрічі, один з очільників ШВР, професор Університету

Яна Кохановського в Кельце Олег Лещак аналізував «Вітальні цінності в культурно-цивілізованому аспекті: польський, український і російський трибілізм». Його колега Рішард Стефаньський висвітлював «Вітальні цінності в європейській аксіологічній моделі», а ще один науковець із Кельце Каторжина Нобіс-Влазло здійснила «Кількісний вимір вітальних цінностей». Польський дослідник Матеуш Ковальські запропонував цікаву, але складну в аналітичному плані тему «Вітальна символіка в західноєвропейській традиції: проблематика, методологія». Україну представляли науковці з Кам'янця-Подільського НУ ім. Івана Огієнка Оксана Лівіцька («ЗМІ як чинник формування вітальних цінностей сучасної людини») і Тернопільського НУ ім. Володимира Гнатюка Оксана Лабащук («Сміхова культура і тілесність з антропологічної перспективи»). Керівник нашої делегації, доцент Олена Пасічник виступила з темою «Віталізм як одна з особливостей художніх творів Уласа Самчука».

Проблему «Вітальні цінності: Польща і світ» польські студенти і магістранти вирішували в контексті тлумачення життєвих цінностей католицьким і православним вченнями з позицій лінгвістичного аналізу проблематики на матеріалах соціальних досліджень; робили акцент на політичному аспекті проблеми, застосовували літературознавчий підхід, а київська студентка Ольга Плешканьова звернула увагу учасників дискусії на важливість політичного й економічного секторів у формуванні можливостей для забезпечення вітальних цінностей людини в соціумі.

Дискусійний тематичний напрям «Вітальні цінності: людина і середовище» стимулював юних науковців на вирішення актуальних питань глобального протистояння людської цивілізації та природного середовища: проблеми клімату в сучасній пресі; усвідомлене споживання як життєва необхідність; можливість природи і генетика людини; маргінальність у сучасному соціумі і протистояння суспільно-традиційних і

вітальних цінностей; особливості життєвих потреб людини та економічних інтересів суспільства. Саме в такому контексті прозвучали виступи наших учасників дискусії: майбутній вчитель англійської філології Аліна Демчук презентувала дещо провокативну тему «Харчова поведінка людини: їсти, щоб жити чи жити, щоб їсти?», а магістрантка Тетяна Слободенюк вела мову про «Змінені стани свідомості як одну з базових потреб людини».

Дискусія у тематичному напрямі «Вітальні цінності людини в інформаційну епоху» зібрала найбільшу кількість учасників і була чи не найгарячішою. Польських студентів і магістрантів зацікавили співвідношення реальних можливостей людини та її життєвих цінностей, концепції детермінізму та інтердетермінізму, психологічний дискурс з питань аксіології, ієрархія вітальних потреб людини і типологія її емоційних станів, вітальні цінності людини в мережі Інтернет, в літературі, музичній творчості та живописі XX — XXI століття. Представники молоді української науки здійснювали філософський аналіз вітальних цінностей і потреб, визначали роль суспільства, науки, культури, мови, літератури, ЗМІ у їх формуванні. Зокрема, наші студенти спеціальності «Англійська

філологія» Андрій Колісник і Назар Прокопів досліджували віталізм у творчості українських літераторів. У цьому ж руслі працювали російські студенти.

XXII зустріч учасників інтеграційного проекту «Школа відкритого розуму» завершилась. Повернувши з українських теренів. І воно, без сумніву, буде не менш цікавим та змістовним.